

Analize Letrare – Ylli I Zemres – Lasgush Poradeci

Jeta

Lasgush Poradeci, pseudonim i Lazër Gushos, lindi në Pogradec, më 1896. Pseudonimi letrar me të cilin njihet vjen nga rrudhja e emrit të tij përfshi atësinë, Lazar Sotir Gusho (La-S-Gush) dhe si mbiemër ka përdorur endonimin e vendlindjes, Poradeci. Si kreu shkollën fillore në Pogradec, shkoi në një shkollë rumune të Manastirit e prej andej në një lice francez fetërisht në Athinë. Në vitin 1920 kthehet në Pogradec e një vit më vonë më 1921 shkon në Bukuresht, ku regjistrohet në fakultetin e letërsisë dhe në Akademinë e Arteve të Bukura. Po në këtë kohë dëgjon edhe një kurs leksionesh mbi doktrinën fetare, mbi teozofinë. Në Bukuresht njihet me aktivitetet e kohës dhe inkuadrohet me koloninë shqiptare. Këtu mblidheshin shumë intelektualë e patriotë që vepronin për lëvizjen kombëtare. Aty kontaktoi me figura të shquara, në mesin e tyre u miqësua me Asdrenin, Mitrush Kutelin e të tjerë intelektualë të cilët edhe ndikuan në formimin e tij letrar. Këtu, Asdreni luante një rol të madh, në këtë kohë ishte sekretar i përgjithshëm i kolonisë, të cilin më vonë do ta zëvendësonte Lasgushi.

Në vitin 1924, duke pasur përkrahjen e kolegëve dhe sigurimin e një burse, regjistrohet në Universitetin e Gracit, përkatësisht në Fakultetin e Filologjisë në degën romano-gjermanike. Këtu edhe doktoroi në fushën e letërsisë me punimin shkencor mbi poezinë e poetit rumun, Eminesku. Gjatë kohës së këtyre studimeve, por edhe pas përfundimit të tyre Lasgush Poradeci punoi kohë pas kohe punë të ndryshme, në vende të ndryshme si mësimdhënës në gjimnazin e Korçës, të Tiranës e më vonë edhe si përkthyes. Pas përfundimit të luftës, në një periudhë kohore ishte i papunë. Pas punësimit kohëshkurtër në Institutin e Shkencave, nisi punën si përkthyes me normë në shtëpinë botuese “Naim Frashëri” deri kur u pensionua në vitin 1974. Po thuhet se pjesën më të madhe e kaloi në vendlindjen e tij në Pogradec në një varfëri të anatemuar nga regjimi komunist. Si person i pabindur dhe mospajtues me regjimin, vdes në Tiranë më 12 nëntor 1987.

Simboli

Ylli në këtë poezi simbolizon ndjenjën. Një ndjenjë del nga zemra e autorit, mirpo as ai nuk e di se ç'është, nuk e di as vetë se ç'ndjenjë por duket se po e dëgjohet dhe përvëlon të shkretin përbrenda. Duket që prap se prap ajo ndjenjë e zjarrtë mbyllet brenda tij, e mbyll thellë brenda vetës dhe dëshiron që të fillojë një jetë të re. Vargjet: Sikur sbret nga qjell' i ri, Yll i jetës i pashuar¹⁴. Këto, na lënë të kuptojmë se për poetin sikur ndodh diçka e re, duket që edhe qielli është i ri dhe tanimë ajo ndjenjë do ta përcjellë tërë jetën. Për poetin ndjenjat dhe malli shkojnë e vinë, janë pjesë e pandashme e njeriut, herë mbushin jetën me lumturi e herë me mangësi. Trupi i kësaj poezie ndërtohet nga 3 strofa, secila e përbërë nga 4 vargje. Në poezi kemi të bëjmë me rimë të kryqëzuar. Edhe në këtë poezi të Lasgushit shohim të përdoret në të shumtën e vargjeve shtatërrokëshi. Poezia fiton më tepër emocion me praninë e figurave stilistike të cilat padyshim gjenden edhe në këtë poezi. Kjo poezi është ndërtuar mbi bazën e një krahasimi që d.m.th se krahasimi mbizotëron në këtë poezi. Atë e ndeshim në dy vargjet e fundit të strofës së parë: sikur djeg përdhe mi pyll\ sikur shkon për-së-përpjeti. Po në këto vargje vërejmë edhe figurën e anaforës, ku fjala sikur përsëritet në fillim të të dy vargjeve. Krahasim kemi edhe në strofën e dytë, në vargjet: sikur digjet përseri\... sikur sbret nga qjell' i ri. Në vargjet: sikur sbret nga qjell i ri dhe yll i jetës i pashuar përdoret figura e epitetit. Metafora, është e pranishme në vargun e fundit të vjershës: rrëzë qjelli, rrëzë jete.

Stili

Në artin poetik kemi futur si nënkapituj frymëzimin, variantet, sistemin poetik dhe gjuhën që bëjnë pjesë në veprën e Lasgushit. Lasgushi ka krijuar me një art të veçantë, ai me gjithë shpirtë ka krijuar vargje që do të mbeten vulë në letërsinë shqipe. Krijoi një art të veçantë sepse me mjeshtëri përdori ato femnomene që prekin jetën e njeriut. Frymëzimi bënë pjesë edhe në veprën e Lasgushit si te shumica e autorëve të tjerë romantikë. Arsyeja, motivi që Lasgushi shkruan vjersha që kanë të bëjnë me frymëzimin nuk mbështetet në dëshirën e autorit për shtrembërime 4as për mjegullime por në kërkesën e tij që në gjithë librin e vet donte të krijonte një sistem poetik të shqiptarëve të botës përreth, por edhe të vetës në radhë të parë, pra edhe të krijuesit e të krijimit Lasgush Poradeci nganjëherë krijon deri në katër variante të një vjershe. Duke ndjekur variantet e poezive të tij vërejmë interesimin e përhershëm të poetit, që gjuha poetike e shkrimeve të tij të jetë sa më e pasur, vargu sa më i rregullt dhe të kumbojë sa më shqip, ndërsa shprehja të jetë sa më e saktë. Variantet nganjëherë në veprën e tij janë si forma të dyta të leximit të vjershës së shkruar njëherë më parë. Një nga pikat e programit reformues poetik të Lasgushit është edhe gjuha: gjuha e pastër shqipe dhe gjuha poetike. Prandaj, poeti ndalet në krijimet e Naim Frashërit dhe në meritën e tij të madhe për reformimin e gjuhës së pastër shqipe sepse Gusho ishte i mendimit se Naimi e përdori atë në një mënyrë të pastër. Për Lasgushin gjuha nuk është vetëm mjet komunikimi në mes të njerëzve, gjuha nuk është vetëm mjet që sjell informatën, gjuha nuk është vetëm gjuhë poetike... Idetë e veta mbi gjuhën Lasgushi i shihte të shpjeguara në tekstet poetike të Naimit, në temat e këndimit e tij. Këtë e vërteton në vargjet e tij për Naimin: U par tërhequr shpirt' i kombit\ n'atë vajtim aq të lënduar\ q'e thurri gjuha jote-e-zjartë\ dhe balli yt i frymëzuar; 26 duke treguar se për atë gjuha kishte rendësi të dorës së parë andaj edhe Lasgushi mundohet të imitoj gjuhën e tij. Aty ai e shihte shqipen të thuhej e pastër dhe plot kuptim. U mundua edhe vetë që shqipja në poezitë e tij të shprehej në mënyrën më madhështore të mundshme.

Websiti yne zyrtar: www.postmatura.al

Forumi studentor online: www.forumistudentor.al

Na ndiqni ne facebook: **Post – Matura** (www.facebook.com/postmatura)

Na ndiqni ne facebook: **Forumi Studentor** (www.facebook.com/forumistudentor.al)

Behuni pjese e grupeve tona ne facebook:

- 1) **Studentet per studentet**
- 2) **Maurantet per maurantet**

Na ndiqni ne instagram: **@postmatura.al** (www.instagram.com/postmatura.al)

Na ndiqni ne instagram: **@forumistudentor.al** (www.instagram.com/forumistudentor.al)

Shkarkoni aplikacionin tone ne Play Store & App Store: **Post – Matura**

Shkarkoni aplikacionin tone ne Play Store & App Store: **Forumi Studentor**

Shkarkoni aplikacionin per llogaritjen e pikeve ne PlayStore: **Matura Shteterore - Llogaritesi i pikeve**